Усе в *Le Cirque des Rêves* складається з кіл. Можливо, люди хотіли віддати належне походженню слова «цирк», котре виникло з грецького *kirkos* — коло чи кільце. І хоча тут чимало реверансів у бік цирку як історичного явища, це місце важко назвати традиційним цирком. Воно складається не з одного шатра з ареною посередині, до якої збігаються кола глядацьких місць, а з цілої низки наметів, схожих на піраміди: деякі з них велетенські, а інші — геть невеличкі. Кільця доріжок огинають шатра, і увесь цирк причаївся за круглим парканом. Петлі й нескінченність.

Фрідрік Тіссен, 1892

Сновида — це той, хто може знайти свій шлях лише в місячному сяйві, і кара його в тому, що він бачить світанок раніше за решту світу.

Оскар Вайлд, 1888

Несподівана пошта

Нью-Йорк, лютий 1873

Чоловік отримував через канцелярію театру чимало листів, адресованих Чарівникові Просперо, але це вперше в надісланому йому конверті лежала передсмертна записка. І вперше пошта прибула охайно пришпиленою до пальтечка п'ятирічної дівчинки.

Дитину супроводжував юрист, котрий відмовився пояснювати хоч щось і, попри протести імпресаріо, залишив її та швидко втік, знизавши плечима й торкнувшись на прощання капелюха.

Імпресаріо не має потреби читати, що написано на конверті: він і так знає, до кого прибула ця дівчинка. З-під копиці неслухняних каштанових кучерів сяють блискучі очі — маленька широко розплющена копія Чарівникових очей.

Він бере дитину за ручку, і її маленькі пальчики безвільно сплітаються з його. Вона відмовляється зняти пальтечко, попри те що в театрі спекотно, а коли чоловік цікавиться чому, дівчинка лише вперто хитає головою.

Імпресаріо взяв дитину із собою до кабінету, не знаючи, що ще можна для неї зробити. Вона тихенько сидить на незручному стільці серед застарілих афіш у рамках, оточена коробками з квитками й квитанціями. Імпресаріо приносить горнятко чаю та додатковий шматочок цукру, але неторканий напій залишається вистигати на столі.

Дівчинка не рухається, не совається на стільці. Вона склала ручки на колінах і так і сидить — абсолютно нерухомо. Погляд утупився вниз, на черевики, що ледь-ледь не дістають до підлоги. Носок одного черевичка трохи подряпаний, але шнурки зав'язані бездоганними бантиками.

Поки не з'являється Просперо, запечатаний конверт так і звисає з другого згори ґудзика на пальтечку.

Вона чує його ще до того, як відчиняються двері, — відлуння важких кроків наповнює коридор, і це так не схоже на зважену ходу імпресаріо, який з'являвся і йшов кілька разів — тихо, наче кіт.

— Тут також… посилка для вас, сер, — каже імпресаріо, відчиняє двері, щоб запросити чародійника до тісного кабінету, і відразу ж зникає, посилаючись на невідкладні театральні справи. Він не має бажання стати свідком того, що може вийти із цієї зустрічі.

Чарівник оглядає кабінет, тримаючи в одній руці стос листів. Чорний оксамитовий плащ, оторочений приголомшливо білим шовком, струмить його плечима. Чоловік сподівається побачити загорнену в папір коробку або бандероль, і лише коли дівчинка підводить на нього погляд схожих на його власні очей, він розуміє, що мав на увазі імпресаріо.

Безпосередня реакція Чарівника Просперо на зустріч із дочкою складається з простого вигуку: «Ой, йо…».

Дівчинка знову переводить погляд на черевики.

Чародій зачиняє за собою двері і, розглядаючи дитину, кидає стос листів на стіл поряд із горнятком чаю.

Він зриває з пальтечка конверт, залишаючи застібнуту шпильку в ґудзику.

Хоча на конверті написане його сценічне ім'я та адреса театру, лист усередині починається з імені, даного йому від народження: Гектор Бовн.

Чоловік ковзає поглядом по сторінці. Автор листа мріяв про емоційну реакцію, але незворушне обличчя назавжди знищує його жалюгідні сподівання. Просперо зупиняється лише на одному місці, що видається йому важливим: дівчинка, яка тепер залишається під його опікою, — його рідна дочка, і звуть її Селія.

— Вона мала б назвати тебе Міранда, — каже чоловік на ім'я Чарівник Просперо й посміхається дівчинці. — Але, гадаю, їй забракло клепки, щоб подумати про це.

Дитина знову дивиться на нього. Темні очі з-під кучерів звужуються.

Горнятко на столі затремтіло. Застиглий чай розривають брижі, поливаною поверхнею зміяться тріщини — і горнятко вибухає друзками заквітчаної порцеляни. Вистиглий чай переливається через край тарілочки й капає на підлогу, залишаючи на полірованому дереві липкі сліди.

Чаклунова посмішка зникає. Сердито насупивши брови, він дивиться на стіл, і розлитий чай починає перетікати з підлоги нагору. Розбиті й тріснуті уламки самотужки збираються докупи навколо рідини, аж поки на столі знову не стоїть ціле горнятко, з якого в повітря здіймається пара. Дівчинка дивиться на горнятко з чаєм широко розплющеними очима.

Гектор Бовн торкається затягнутою в рукавичку рукою доньчиного обличчя й кілька хвилин уважно вивчає його вираз, аж поки не помічає, що пальці залишають на щоках довгі червоні сліди.

— А ти можеш бути цікавою, — підсумовує він.

Дівчинка не відповідає.

Наступними тижнями Чарівник Просперо кілька разів пробує дати їй нове ім'я, але дитина відгукується лише на Селію.

* * *

Минає кілька місяців, і чародійник сам пише листа, вирішивши, що дитина вже готова. Адресу він не зазначає, проте це не завадить відправленню дістатися до свого заокеанського адресата.

Джентльменське парі

Лондон, жовтень 1873

Сьогодні відбудеться остання вистава дуже коротких гастролей. Чарівник Просперо вже давно не тішив лондонську публіку й тепер зарезервував сцену на тиждень, обмежившись вечірніми сеансами.

Попри захмарні ціни, квитки миттю зникають із продажу; у театрі аншлаг, дами махають віялами над декольте, намагаючись відігнати важку задуху, що висить у спертому повітрі — дарма що на вулиці осіння прохолода.

Однієї чарівної миті цього вечора всі віяла перетворюються на пташок, і їхня зграйка кружляє над театром, що от-от вибухне від овацій. Коли пташки повертаються й падають спритно згорнутими віялами на коліна своїх власниць, оплески лише посилюються, хай навіть дехто занадто збентежений, щоб аплодувати. Дами крутять віяла в руках і здивовано кліпають очима, раптом забувши про спеку.

Чоловік у сірому костюмі, що сидить у ложі ліворуч від сцени, не аплодує. Ані цьому фокусові, ані будь-якому іншому за весь вечір. Упродовж вистави він незворушно й ретельно роздивляється чоловіка на сцені. Жодного разу не здіймає рук, убраних у рукавички, аби поплескати. І коли решта зали вибухає захопленими аплодисментами, зітханнями чи навіть випадковими здивованими вигуками, чоловік не веде й бровою.

Коли виставу завершено, чоловік у сірому костюмі легко прокладає собі шлях серед тісного натовпу відвідувачів. Він непомітно прослизає крізь запнуті двері, що ведуть до роздягалень за лаштунками. Декоратори й костюмери не звертають на нього уваги.

Чоловік у сірому костюмі зупиняється перед дверима в кінці коридору й стукає в них срібним набалдашником свого ціпка.

Двері самі по собі розчахнулися, виявивши захаращену гримерну, оздоблену дзеркалами, у яких під різними кутами відбивається Просперо.

Його фрак недбало лежить на оксамитовому кріслі; поверх прикрашеної мереживом сорочки висить незастебнута жилетка. Циліндр, постійно задіюваний у фокусах, тепер спочиває на підставці неподалік.

На сцені чоловік здавався молодшим — сяйні вогні рампи й кілька шарів гриму приховували вік. Обличчя в дзеркалах помарніло, волосся вже добряче посивіло. Але коли чародійник помічає чоловіка, що стоїть біля одвірка, у його усмішці з'являється щось юнацьке.

— Тебе мало не знудило, чи не так? — цікавиться він, не повернувшись від люстра, звертаючись до сірого, як привид, віддзеркалення. Хустинкою, котра колись могла бути білою, витирає з обличчя товстий шар пудри.

— Мені теж приємно тебе бачити, Гекторе, — каже чоловік у сірому костюмі, тихо зачиняючи за собою двері.

— Ти зневажав кожну мить, можу закластися, — засміявся Гектор Бовн. — Я спостерігав за тобою, навіть не намагайся заперечувати.